

รายงานความก้าวหน้าการศึกษาประสิทธิผลของวัคซีนโควิด 19 จากการใช้จริงในพื้นที่ประเทศไทย ใน 4 กลุ่มประชากร

ตั้งแต่ช่วงกลางเดือนเมษายน 2564 เป็นต้นมา สถานการณ์โรคโควิด 19 ในประเทศไทย มีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น และเริ่มมีการระบาดของสายพันธุ์ใหม่ที่ยากต่อการรับมือ คำถามสำคัญที่เกิดขึ้น คือ “วัคซีนป้องกันโรคโควิด 19 จะยังมีส่วนช่วยในการป้องกันและควบคุมการระบาดได้มาน้อยเพียงใด?”

ในขณะนี้วัคซีนป้องกันโรคโควิด 19 ทุกตัวยังคงเป็นวัคซีนใหม่ที่ WHO รongรับให้ใช้ในสภาวะการณ์ฉุกเฉิน แต่ละประเทศรวมถึงประเทศไทยจึงมีความจำเป็นต้องมีการติดตามประสิทธิผลเมื่อนำวัคซีนมาใช้งานจริง (Vaccine Effectiveness: VE) คณะทำงานติดตามประสิทธิผลวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 คณะทำงานวิชาการ Scientific Response Team และศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินทางการแพทย์และสาธารณสุข กรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กระทรวงสาธารณสุข จึงได้เผยแพร่รายงานความก้าวหน้า ผลการศึกษาประสิทธิผลของวัคซีนโควิด 19 จากการใช้จริงในพื้นที่ประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลรายงานในฐานข้อมูลผู้ป่วยจากฐานข้อมูล 4 กลุ่มประชากร ได้แก่ กลุ่มบุคลากรสาธารณสุข กลุ่มผู้สัมผัสเสี่ยงสูง ในจังหวัดภูเก็ต กลุ่มผู้สัมผัสเสี่ยงสูงในจังหวัดสมุทรสาคร และกลุ่มบุคลากรในโรงพยาบาลจังหวัดเชียงราย

1. จากผลการศึกษาประสิทธิผลของวัคซีนป้องกันโรคโควิด 19 ในประเทศไทย (เผยแพร่เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2564⁽¹⁾ และ 23 กรกฎาคม 2564⁽²⁾) โดยกรมควบคุมโรค ซึ่งทำการวิเคราะห์ฐานข้อมูลกลุ่มบุคลากรทางการแพทย์ จำนวน 890 ราย พบว่า

- ประสิทธิภาพการป้องกันการติดเชื้อโรคโควิด 19 SV 2 เข็ม ในเดือนพฤษภาคม VE = 71% (95% CI = 47%–84%) ในเดือนมิถุนายน VE = 74% (95% CI 65%–81%) และในเดือนกรกฎาคม VE = 71% (95% CI = 63%–78%)

2. จากผลการศึกษาเบื้องต้นเพื่อประสิทธิผลของวัคซีนป้องกันโรคโควิด 19 ในประเทศไทย ซึ่งทำการศึกษาใน 3 กลุ่มประชากร (เผยแพร่เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2564)⁽³⁾ พบว่า

- ภูเก็ต ศึกษาในประชากรผู้สัมผัสเสี่ยง พบจำนวนผู้ติดเชื้อ 124 ราย ประสิทธิภาพการป้องกันการติดเชื้อต่อสายพันธุ์อัลฟา SV 2 เข็ม (VE = 90.7%, 95% CI = 32.3%–98.7%) และ SV 1 เข็ม (VE = 61.9%, 95%CI=29.8%–79.3%)

- สมุทรสาคร ศึกษาในประชากรผู้สัมผัสเสี่ยง พบจำนวนผู้ติดเชื้อ 116 ราย ประสิทธิภาพการป้องกันการติดเชื้อต่อสายพันธุ์อัลฟา SV 2 เข็ม (VE = 90.5%, 95% CI = 41.8–99.8%)

- เชียงราย ศึกษาในกลุ่มบุคลากรทางการแพทย์ ในพื้นที่ที่มีการระบาด พบจำนวนผู้ติดเชื้อร่วมกับมีอาการปอดอักเสบ 40 ราย ประสิทธิภาพการป้องกันการติดเชื้อต่อสายพันธุ์อัลฟา SV 2 เข็ม (OR ต่อการติดเชื้อ = 88.8%, 95% CI = 73.3–95.3%), (VE ต่อการมีปอดอักเสบ = 84.9%, 95% CI = 13.8%–97.4%) และ AstraZeneca 1 เข็ม ประสิทธิภาพการป้องกันการติดเชื้อต่อสายพันธุ์ (VE ต่อการติดเชื้อ = 83.8%, 95% CI = 46.3%–95.2%)

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

- การฉีดวัคซีน CoronaVac ครบ 2 เข็ม มีประสิทธิผลสนามจริงในการป้องกันการติดเชื้อทั้งการศึกษาในผู้สัมผัสเสี่ยงสูงที่จังหวัด ภูเก็ต และสมุทรสาคร ร้อยละ 90 และในบุคลากรสาธารณสุขทั้งในการศึกษาที่เชียงรายและทั้งประเทศจากฐานข้อมูลกรมควบคุมโรค ร้อยละ 74-89 แม้เดือนกรกฎาคมเริ่มมีการระบาดของสายพันธุ์เดลต้าแล้ว แต่การศึกษาประสิทธิผลของวัคซีนจากฐานข้อมูลกรมควบคุมโรคยังไม่เปลี่ยนแปลงจากเดือนมิถุนายน เปรียบเทียบกับเดือนพฤษภาคม (VE=75% vs 71%)
- การฉีดวัคซีน CoronaVac ครบ 2 เข็ม มีประสิทธิผลในการป้องกันป่วยรุนแรง (ปอดอักเสบ) ร้อยละ 85 จากการศึกษาที่จังหวัดเชียงราย และข้อมูลเบื้องต้นจากฐานข้อมูลกรมควบคุมโรคสอดคล้องกันในการป้องกันป่วยรุนแรงได้สูงกว่าร้อยละ 90
- บุคลากรสาธารณสุขมีความเสี่ยงและอัตราการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สูง แม้ว่าจะได้มีนโยบายสนับสนุนให้มีการฉีดวัคซีน booster โดส แต่ไม่มีวัคซีนชนิดใดที่จะมีประสิทธิผล 100% จึงมีความจำเป็นที่ยังคงต้องเข้มงวดมาตรการป้องกันบุคคลแบบครบวงจร และเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในสถานพยาบาลควบคู่กันไปด้วย

เอกสารอ้างอิง

1. คณะทำงานติดตามประสิทธิผลวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19). ประสิทธิภาพของวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขไทย เดือนพฤษภาคมและมิถุนายน 2564. รายงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ 2564; 52 (28): 410-2.
2. คณะทำงานติดตามประสิทธิผลวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19). ประสิทธิภาพของวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขไทย เดือนกรกฎาคม 2564. รายงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ 2564; 52 (35): 509-11.
3. สำนักสารนิเทศ สำนักปลัดกระทรวงสาธารณสุข. ผู้ทรงคุณวุฒิ กรมควบคุมโรค เผยประสิทธิภาพวัคซีนโควิดที่ใช้จริงในไทย. [อินเทอร์เน็ต]. 2564 [สืบค้นเมื่อวันที่ 6 กันยายน 2564]. จาก: <https://pr.moph.go.th/index.php?url=pr/detail/2/04/161619/>